

รูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*

A Way of Life Based on the Philosophy of Sufficiency Economy for Students
of Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus

พระครูวิกรมธรรมธัช ปิยธมโม (คัมภีรวรธรรม)

Phrakru Vikrom Thammathat Piyadhammo (Kamphiravaratham)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Corresponding Author's Email: VikromTh@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการ จำเป็นการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี มอร์แกน รวมจำนวนทั้งสิ้น 198 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว รองลงมา คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล เงื่อนไขคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เงื่อนไขความรู้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว รองลงมา คือ ด้านความพอประมาณ ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมีเหตุผล และสรุปความต้องการจำเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 3) ด้านเงื่อนไขความรู้ 4) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 5) ด้านความมีเหตุผล 2. ข้อเสนอแนะรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษาควรใช้จ่ายอย่างประหยัดให้เหมาะสมกับรายรับที่ได้มา ไม่ฟุ้งเฟ้อเกินฐานะของตน ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น วางแผนและพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบ

คำสำคัญ: รูปแบบการดำเนินชีวิต; หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง; นักศึกษา; มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Abstract

The research article included the following objectives: 1) to investigate the current and desirable conditions, as well as needs for a way of life based on the philosophy of sufficiency economy for students of Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus; and 2) to explore suggestions for a way of life based on the philosophy of sufficiency economy for students of Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus. The sample group included 198 students of Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus. The sample sized was determined by Krejcie & Morgan table. The tool used for the study was a questionnaire with 5-point Likert scale. The study employed a quantitative research method. The statistics for content analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, priority needs index modified (PNI_{Modified}), and content analysis.

From the study, the following results are found: 1) Current conditions are at a high level, with building good immunity for oneself being the highest mean, followed by moderation, rationality, and ethical qualifications, with knowledge qualifications having the lowest mean. The desirable conditions are at a high level, with building good immunity for oneself being the highest mean, followed by moderation, knowledge qualifications, and ethical qualifications, with rationality having the lowest mean. The needs for a way of life based on the philosophy of sufficiency economy for students of Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus include (1) moderation, (2) building good immunity for oneself, (3) knowledge qualifications, (4) ethical qualifications, and (5) rationality; and 2) The suggestions for a way of life based on the philosophy of sufficiency economy show that students should spend their money economically and in proportion to their income, not spend extravagantly or trouble oneself and others, and that they should carefully plan and consider the need for expenditure.

Keywords: A Way of Life; Sufficiency Economy Philosophy; Students; Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus

บทนำ

ปัจจุบันเยาวชนไทยได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างจากอดีตครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูลูกแบบเอื้ออาทรให้ความรัก ดูแลลูกและให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูกเพื่อให้ลูกมีโอกาสได้เรียนหนังสือ ทดเทียมเพื่อน โดยไม่ต้องทำหน้าที่ยื่นๆ และลูกที่ดี ลูกที่น่ารักคือลูกที่ตั้งอกตั้งใจเรียน เรียนเก่ง ได้เกรดดี และไม่ก่อเรื่องราวให้พ่อแม่ไม่สบายใจ หากพ่อแม่สามารถหาทุกสิ่งทุกอย่างที่ลูก ต้องการให้ได้ ก็คงจะไม่ทำให้เกิดปัญหามากมาย แต่ในครอบครัวของเด็กที่ขาดวัตถุบางอย่างแต่ ว่าต้องการสิ่งนั้นมาอย่างง่าย ๆ จะทำให้เด็กขาดความยั้งคิด และหลงผิดได้โดยง่าย ในภาวะ บริโณคนิยมซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งเร้ามากมายนี้ หากเด็กขาดวุฒิภาวะ ขาดการยับยั้งตนเองซึ่งจะเห็น ว่าเด็กไทยปัจจุบันมีความคิดเปลี่ยนไปจากอดีตมาก เด็กจะตกอยู่ในความเสี่ยงสูงเพราะเขาจะ กล้าทำสิ่งผิดๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการดำเนินชีวิตของเยาวชนจะให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม ความฟุ้งเฟ้อ มีความต้องการที่ไม่รู้จักพอ ใช้จ่ายเงินเกินความจำเป็น ก็จะทำให้สังคมไทยในอนาคตน่าเป็นห่วง

เพราะเยาวชนถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาประเทศชาติให้ มีความเจริญก้าวหน้าในอนาคต (Ministry of Social Development and Human Security, 2017)

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 และภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ได้ทรงเน้นย้ำเป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคมไทยก็กลายเป็นอุดมการณ์ สำหรับคนทุกชนชั้นในสังคมไทยที่อยากใช้ชีวิตแบบทางสายกลาง รวมทั้งผู้คนในวัยรุ่นหนุ่มสาว เช่นกัน และต่อมาในปี พ.ศ. 2549 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มา ใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (Bunpanyaroj, 2007)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอรัญญิก มีคณะที่เปิดทำการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี 3 คณะ ได้แก่ 1) คณะศาสนาและปรัชญา เปิดสอนสาขาวิชาดังต่อไปนี้ สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม 2) คณะสังคมศาสตร์ เปิดสอนสาขาวิชาดังต่อไปนี้ สาขาวิชาการปกครอง 3) คณะศึกษาศาสตร์ เปิดสอนสาขาวิชาดังต่อไปนี้ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ สาขาวิชาการประถมศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์มัธยมศึกษา ระดับปริญญาโท เปิดสอนสาขาวิชาดังต่อไปนี้ สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ระดับปริญญาเอก เปิดสอนสาขาวิชาดังต่อไปนี้ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus, 2020)

จากสถานการณ์พฤติกรรมของนักศึกษาที่เริ่มเข้ามหาวิทยาลัยที่ได้เจอสังคมใหม่เพื่อนใหม่เจอผู้คนหลากหลายมากขึ้นทำให้พฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะสังคมในมหาวิทยาลัยเด็กแล้วแต่ต่างที่มา ในเมืองบ้าง ต่างอำเภอ ต่างจังหวัดบ้าง พื้นฐานการดำเนินชีวิตก็แตกต่างกัน ดังนั้นการติดเพื่อน การตามเพื่อนก็จะมีเห็นอยู่ทั่วไปในสังคมมหาวิทยาลัย ทำให้มีความต้องการบริโภคสิ่งที่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสินค้าแบรนด์เนม สินค้าราคาแพง โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย รวมถึงเรื่องของการหารกรกิน ฯลฯ จึงทำให้เงินที่ผู้ปกครองให้เพื่อมาใช้จ่ายไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอรัญญิก ว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข เป็นที่ต้องการของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหาเอกสารแนวคิดทฤษฎี (Documentary Study)

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารวบรวมจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ บทความวารสารวิชาการ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำเอกสารในส่วนที่ต้องการมาเรียบเรียงเพื่อหาข้อมูลส่วนที่ขาดหรือไม่ทันสมัยในภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 414 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี มอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Srisa-at, 2002) รวมจำนวนทั้งสิ้น 198 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92 และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

ขั้นตอนที่ 4 การรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยการติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่าสภาพปัจจุบันการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง รองลงมา คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล เงื่อนไขคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เงื่อนไขความรู้ สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง รองลงมา คือ ด้านความพอประมาณ ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมีเหตุผล ความต้องการจำเป็นการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมพบว่า ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ย = 0.11 เมื่อพิจารณาด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านความพอประมาณ, ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง มีค่า $PNI_{modified} = 0.13$ รองลงมาคือ ด้านเงื่อนไขความรู้ ค่า $PNI_{modified} = 0.12$ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ค่า $PNI_{modified} = 0.09$ ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ ด้านความมีเหตุผล ค่า $PNI_{modified} = 0.06$

ผู้วิจัยได้นำผล $PNI_{modified}$ มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้

- 1) ด้านความพอประมาณ
- 2) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง
- 3) ด้านเงื่อนไขความรู้
- 4) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม
- 5) ด้านความมีเหตุผล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1.1 ด้านความพอประมาณ สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการบริโภคสิ่งของต่างๆ อย่างพอประมาณ เช่น เสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือ รองลงมา คือ มีความยินดีและพอใจกับสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ที่อยู่อาศัย สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ มีการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการปฏิบัติตนไม่ให้พุ่มไปตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้จ่ายรายจากรายรับที่ได้อย่างประหยัดทำให้ชีวิตมีความสุขได้ สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รองลงมา คือ มีการบริโภคสิ่งของต่างๆ อย่างพอประมาณ เช่น เสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือ มีการใช้จ่ายรายจากรายรับที่ได้อย่างประหยัดทำให้ชีวิตมีความสุขได้ มีการปฏิบัติตนไม่ให้พุ่มไปตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความยินดีและพอใจกับสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ที่อยู่อาศัย สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ย = 0.13 เมื่อพิจารณาค่าที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ มีการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีค่า $PNI_{modified} = 0.17$ รองลงมาคือ มีการใช้จ่ายรายจากรายรับที่ได้อย่างประหยัดทำให้ชีวิตมีความสุขได้ ค่า $PNI_{modified} = 0.16$ มีการปฏิบัติตนไม่ให้พุ่มไปตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน ค่า $PNI_{modified} = 0.14$ ที่มีการบริโภคสิ่งของต่างๆ อย่างพอประมาณ เช่น เสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือ ค่า $PNI_{modified} = 0.10$ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความยินดีและพอใจกับสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ที่อยู่อาศัย สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ค่า $PNI_{modified} = 0.07$ ผู้วิจัยได้นำผล $PNI_{modified}$ มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้

1. มีการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
2. มีการใช้จ่ายรายจากรายรับที่ได้อย่างประหยัดทำให้ชีวิตมีความสุขได้
3. มีการปฏิบัติตนไม่ให้ฟุ้งเฟ้อไปตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน
4. มีการบริโภคสิ่งของต่างๆ อย่างพอประมาณ เช่น เสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือ
5. มีความยินดีและพอใจกับสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ที่อยู่อาศัย สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

1.2 ด้านความมีเหตุผล สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้าเป็นประจำทุกเดือน รองลงมา คือ มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและเหตุผลเมื่อจำเป็นต้องตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง มีการพิจารณาการใช้จ่ายในแต่ละครั้งถึงความจำเป็นอย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบทุกครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้จ่ายแต่ละครั้งจะพิจารณาถึงความจำเป็นเป็นอันดับแรกและพยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลทุกครั้งที่มีปัญหาและอุปสรรค รองลงมา คือ มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและเหตุผล เมื่อจำเป็นต้องตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง มีการพิจารณาการใช้จ่ายในแต่ละครั้งถึงความจำเป็นอย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบทุกครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้จ่ายแต่ละครั้งจะพิจารณาถึงความจำเป็นเป็นอันดับแรกและพยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่า $PNI_{modified} = 0.06$ เมื่อพิจารณาข้อที่มีความต้องจำเป็นสูงที่สุดคือ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลทุกครั้งที่มีปัญหาและอุปสรรค มีค่า $PNI_{modified} = 0.13$ รองลงมาคือ มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและเหตุผลเมื่อจำเป็นต้องตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง มีค่า $PNI_{modified} = 0.09$ มีการพิจารณาการใช้จ่ายในแต่ละครั้งถึงความจำเป็นอย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบทุกครั้ง ค่า $PNI_{modified} = 0.07$ มีการวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้าเป็นประจำทุกเดือน ค่า $PNI_{modified} = 0.05$ ส่วนข้อที่ไม่มีความต้องจำเป็นเลย คือ การใช้จ่ายแต่ละครั้งจะพิจารณาถึงความจำเป็นเป็นอันดับแรกและพยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง ค่า $PNI_{modified} = -0.06$ ผู้วิจัยได้นำผล $PNI_{modified}$ มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้

1. สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลทุกครั้งที่มีปัญหาและอุปสรรค
2. มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและเหตุผล เมื่อจำเป็นต้องตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง
3. มีการพิจารณาการใช้จ่ายในแต่ละครั้งถึงความจำเป็นอย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบทุกครั้ง
4. มีการวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้าเป็นประจำทุกเดือน

1.3 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถนำพาผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคได้ รองลงมา คือ มีการเก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน หลีกเลี่ยงการพนันทุกชนิด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลีกเลี่ยงการพนันทุกชนิด รองลงมา คือ มีการเก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน มีการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถนำพาผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคได้ ความต้องการจำเป็น โดยรวมมีค่า $PNI_{modified} = 0.13$ เมื่อพิจารณาข้อที่มีความต้องจำเป็นสูงที่สุดคือ หลีกเลี่ยงการพนันทุกชนิด มีค่า $PNI_{modified} = 0.15$ รองลงมาคือ มีการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ค่า $PNI_{modified} = 0.14$ มีการเก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน ค่า $PNI_{modified} = 0.13$ มีการพูดคุยกันเรื่องความขยัน อดทนและอดออมกับสมาชิกในครอบครัว ค่า $PNI_{modified} = 0.12$ ส่วนข้อที่มีความต้องจำเป็นต่ำสุด

คือ การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถนำพาผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคได้ ค่า $PNI_{modified} = 0.08$

ผู้วิจัยได้นำผล $PNI_{modified}$ มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอย่างนี้

1. หลีกเลี่ยงการพนันทุกชนิด
2. มีการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น

3. มีการเก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน

4. มีการพูดคุยกันเรื่องความขยัน อดทนและอดออมกับสมาชิกในครอบครัว

5. การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถนำพาผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคได้

1.4 ด้านเงื่อนไขความรู้ สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านศึกษาข้อมูล คติวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ ทุกครั้งก่อนตัดสินใจลงทุน รองลงมา คือ มีการศึกษาข้อมูล คติวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบทุกครั้งก่อนตัดสินใจลงทุน รองลงมา คือ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและดำเนินการอย่างระมัดระวัง มีการนำหลักธรรมทางศาสนามาประกอบการปฏิบัติ เช่น หลักธรรมเรื่องทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) หรือความดี มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการดำเนินชีวิตต่อสู้กับอุปสรรค สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำหลักธรรมทางศาสนามาประกอบการปฏิบัติ เช่น หลักธรรมเรื่องทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) หรือความดี รองลงมา คือ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและดำเนินการอย่างระมัดระวัง มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการดำเนินชีวิตต่อสู้กับอุปสรรค ความต้องการจำเป็น โดยรวมมีค่า $PNI_{modified} = 0.12$ เมื่อพิจารณาข้อที่มีความต้องจำเป็นสูงที่สุดคือ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและดำเนินการอย่างระมัดระวัง มีการนำหลักธรรมทางศาสนามาประกอบการปฏิบัติ เช่น หลักธรรมเรื่องทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) หรือความดี มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต มีค่า $PNI_{modified} = 0.14$ รองลงมาคือ มีการศึกษาข้อมูล คติวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบทุกครั้งก่อนตัดสินใจลงทุน มีค่า $PNI_{modified} = 0.09$ ส่วนข้อที่มีความต้องจำเป็นต่ำสุดคือ มีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการดำเนินชีวิตต่อสู้กับอุปสรรค ค่า $PNI_{modified} = 0.08$

ผู้วิจัยได้นำผล $PNI_{modified}$ มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอย่างนี้

1. มีการวางแผนการใช้ชีวิตและดำเนินการอย่างระมัดระวัง
2. มีการนำหลักธรรมทางศาสนามาประกอบการปฏิบัติ เช่น หลักธรรมเรื่องทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) หรือความดี

3. มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

4. มีการศึกษาข้อมูล คติวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบทุกครั้งก่อนตัดสินใจลงทุน

5. มีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการดำเนินชีวิตต่อสู้กับอุปสรรค

1.5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้หลักคำสอนทางศาสนาในการดำเนินชีวิต รองลงมา คือ ไม่ฉวยโอกาสแม้มีช่องทางในการเอาเปรียบผู้อื่น และสามารถระงับการกระทำนั้นได้ด้วยตนเอง มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใดๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตระหนักในเรื่องคุณธรรม สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใดๆ รองลงมา คือ เมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคสามารถใช้สติปัญญาแก้ไข

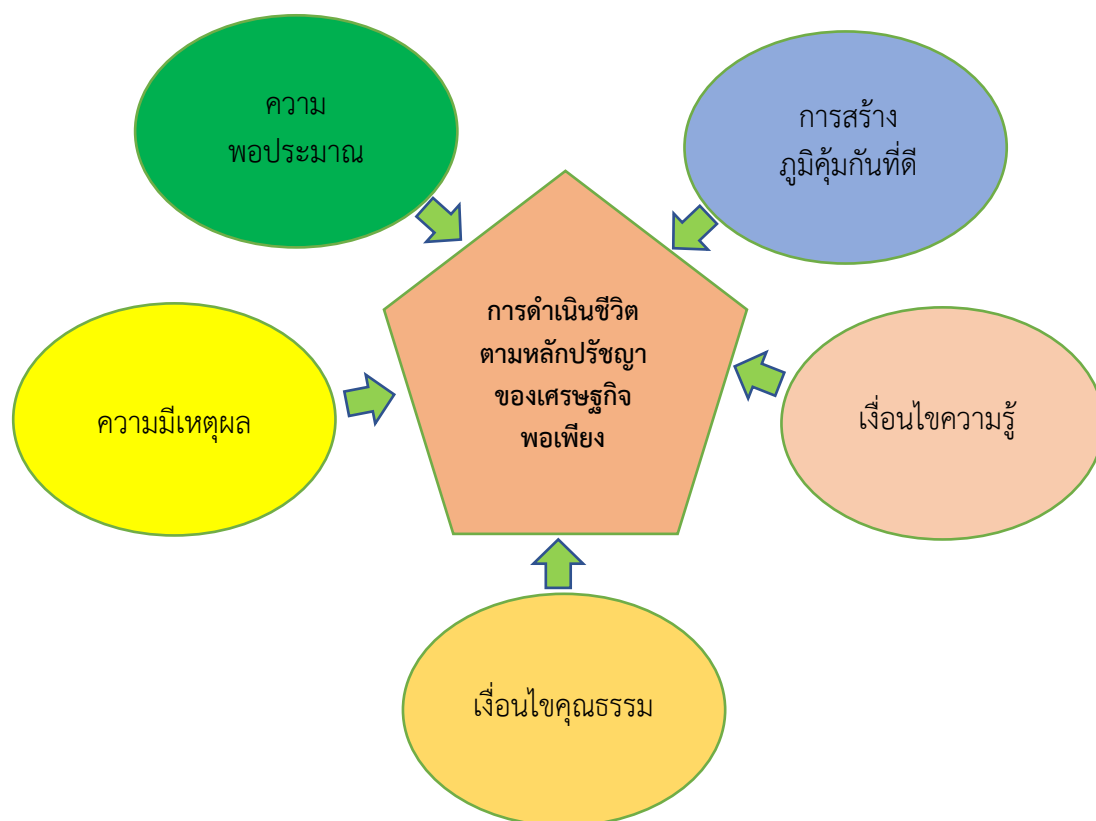
ให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตระหนักในเรื่องคุณธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้หลักคำสอนทางศาสนาในการดำเนินชีวิต ความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่า $PNI_{modified} = 0.09$ เมื่อพิจารณาข้อที่มีความต้องจำเป็นสูงที่สุดคือการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตระหนักในเรื่องคุณธรรม, มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใดๆ, เมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคสามารถใช้สติปัญญาแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี มีค่า $PNI_{modified} = 0.13$ รองลงมาคือ ไม่ฉวยโอกาสแม้มีช่องทางในการเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นและสามารถระงับการกระทำนั้นได้ด้วยตนเอง มีค่า $PNI_{modified} = 0.08$ และข้อที่ไม่มีความต้องจำเป็นเลย คือ มีการใช้หลักคำสอนทางศาสนาในการดำเนินชีวิต ค่า $PNI_{modified} = 0.00$ ผู้วิจัยได้นำผล $PNI_{modified}$ มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้

1. การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตระหนักในเรื่องคุณธรรม
2. มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใดๆ
3. เมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคสามารถใช้สติปัญญาแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี
4. ไม่ฉวยโอกาสแม้มีช่องทางในการเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นและสามารถระงับการกระทำนั้นได้ด้วยตนเอง

ตนเอง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา พบว่าความพอประมาณ ควรใช้จ่ายอย่างประหยัดให้เหมาะสมกับรายรับที่ได้มา ไม่ฟุ้งเฟ้อเกินฐานะของตน ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น การมีเหตุผล ควรการวางแผนและพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมละเอียดยรอบคอบทุกครั้งก่อนตัดสินใจใช้จ่าย ในการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ควรเตรียมตัวเก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ขยันอดทนและอดออม เงื่อนไขความรู้ ควรพิจารณาก่อนตัดสินใจลงทุนอย่างละเอียดรอบคอบทุกครั้ง ใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต เงื่อนไขคุณธรรม ควรใช้หลักคำสอนทางศาสดาดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตระหนักในเรื่องคุณธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใดๆ

องค์ความรู้ใหม่

Picture 1: The New Body of Knowledge

จะเห็นได้ว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้ลดปัญหาความฟุ่มเฟือยของสังคมวัยรุ่นในมหาวิทยาลัยได้ และจะเป็นพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการดำเนินชีวิตหลังจากสำเร็จการศึกษา ทำงานและมีครอบครัวต่อไปในอนาคต องค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ต้องการนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 3) เงื่อนไขความรู้ 4) เงื่อนไขคุณธรรม และ 5) ความมีเหตุผล

อภิปรายผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุข มีการบริโภคสิ่งของต่างๆ อย่างพอประมาณ เช่น เสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือ มีความยินดีและพอใจกับสิ่งที่ท่านมีอยู่ใน ปัจจุบัน เช่น ที่อยู่อาศัย สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ มีการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตนไม่ให้ฟุ่มเฟือยไปตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน รายได้ที่ได้รับหากใช้จ่ายอย่างประหยัดจะทำให้ชีวิตมีความสุขได้ วางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้าเมื่อจำเป็นต้องตัดสินใจใช้จ่ายจะต้องใช้เหตุผลและพิจารณาอย่างรอบคอบ การใช้จ่ายในแต่ละครั้งมีการพิจารณาถึงความจำเป็น

อย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบ ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและพยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถนำพาครอบครัวผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคได้เก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน หลีกเลี่ยงการพนันทุกชนิด เตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น คิดวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบก่อนตัดสินใจลงทุน วางแผนการใช้ชีวิตและดำเนินการอย่างระมัดระวัง นำหลักธรรมทางศาสนามาประกอบการปฏิบัติ เช่น หลักธรรมเรื่องทางสายกลาง มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการดำเนินชีวิตต่อสู้กับอุปสรรค ใช้หลักคำสอนทางศาสนาในการดำเนินชีวิต ไม่เอาREDITเอาเปรียบผู้อื่นสามารถระงับการกระทำนั้นได้ด้วยตนเอง ขยันหมั่นเพียร มีความอดทนและไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใด ดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตระหนักในเรื่องคุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Phrakru Kosonsutkit (2010) เศรษฐกิจพอเพียงที่แท้ก็คือ เศรษฐกิจพอเพียงของชาวพุทธนั่นเอง เพราะเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ เศรษฐกิจระบบมีขมิ้นมาปฏิบัติในพระพุทธศาสนานั่นเอง วัฒนธรรมชาวพุทธที่ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้เสนอให้คนไทยนำมาปฏิบัติกัน เพื่อความอยู่รอดบนโลกใบนี้ เหมาะแก่ระบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างที่สุด มี 10 ประการด้วยกัน คือ 1) ความขยันขันแข็ง 2) ความสุภาพอ่อนโยน 3) ความกตัญญู 4) ความมีศีลมีสัจ 5) ความประหยัด 6) เมตตา ใจกว้าง ใจบุญ 7) ความอดกลั้น 8) การยอมได้ 9) ความไม่ตามใจกิเลส 10) ความมีแบบฉบับเป็นของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sidadet (2020) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เขต 22 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอรัญญิก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องมีเงื่อนไข 3 ประการ คือ 1) เงื่อนไขหลักวิชา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการนำหลักวิชาความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ทั้งในชั้นวางแผนและปฏิบัติเป็นเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge Base Economy) และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) 2) เงื่อนไขคุณธรรม การสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมโดยกลไกการเลี้ยงดูในครอบครัว การศึกษาอบรมในโรงเรียน การสั่งสอนศีลธรรมจากศาสนา และการฝึกจิตข่มจิตของตนเอง ซึ่งบุคคล ครอบครัว องค์กรหรือชุมชนที่จะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องนำระบบคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตมาประพจน์ปฏิบัติก่อน 3) เงื่อนไขในการดำเนินชีวิต ต้องมีความรอบรู้ที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต มีความเข้มแข็ง อดทน มีความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นระบบเศรษฐกิจแห่งความสุข ระบบเศรษฐกิจแห่งคุณธรรม เป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับตัวเองจะช่วยให้ชีวิตมีความสุข ทั้งในยามปกติและยามวิกฤตจะมีภูมิคุ้มกันหรือ ความเข้มแข็งพร้อมรับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงชีวิตก็จะรู้หน้าไปอย่างมั่นคง สอดคล้องกับแนวคิดของ Thepsittha (2007) ได้กล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริประกอบด้วยหลักการ หลักวิชา และหลักธรรมหลายประการ อาทิ 1) เป็นปรัชญาแนวการดำรง อยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ 2) เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง 3) จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี 4) ความพอเพียงหมายถึงความ พอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมี ผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านภายนอกและภายใน 5) จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและ

การดำเนินการทุกขั้นตอน 6) จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วย ความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sidadet (2020) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ความต้องการจำเป็นการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ย = 0.11 เมื่อพิจารณาด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านความพอประมาณ, ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีค่า $PNI_{modified} = 0.13$ รองลงมาคือ ด้านเงื่อนไขความรู้ ค่า $PNI_{modified} = 0.12$ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ค่า $PNI_{modified} = 0.09$ ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ ด้านความมีเหตุผล ค่า $PNI_{modified} = 0.06$ ผู้วิจัยได้นำผล $PNI_{modified}$ มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้ 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 3) ด้านเงื่อนไขความรู้ 4) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 5) ด้านความมีเหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chitchirachan (2016) การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเอง ในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย (1) หลักการเหตุผล (2) วัตถุประสงค์ (3) สารสำคัญของรูปแบบ ประกอบ ด้วยการเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี การเรียนรู้เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมี ความสุข และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคมซึ่งมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม (4) แนวทางการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติและ (5) เงื่อนไขการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความพอประมาณ ควรใช้จ่ายอย่างประหยัดให้เหมาะสมกับรายรับที่ได้มา ไม่ฟุ้งเฟ้อเกินฐานะของตน ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น การมีเหตุผล ควรการวางแผน และพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบทุกครั้งก่อนตัดสินใจใช้จ่ายในการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ควรเตรียมตัวเก็บออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ขยันอดทนและอดออม เงื่อนไขความรู้ ควรพิจารณาก่อนตัดสินใจลงทุนอย่างละเอียดรอบคอบทุกครั้ง ใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต เงื่อนไขคุณธรรม ควรใช้หลักคำสอนทางศาสนาดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตระหนักในเรื่องคุณธรรม ไม่อวดโอ่เปรียบผู้อื่นไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใดๆ ทั้งนี้เป็นเพราะ นักศึกษาได้เรียนรู้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้วยกรณีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินให้มีความพอประมาณอย่างมีเหตุผล รวมทั้งการพัฒนาทักษะต่างๆ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ การเรียนรู้เรื่องการประหยัด อดออม มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Punya-apiwong (2014) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะชีวิต เพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษาปรากฏว่า แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า นักศึกษาควรมีการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ครอบคลุมต้องหมั่นดูแลและเอาใจ ใส่ในตัวนักศึกษา สถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านต่างๆ และชุมชนควร จัดโครงการที่เป็นประโยชน์เพื่อสร้างความสามัคคีภายในชุมชน

สรุป

สภาพปัจจุบันการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว รองลงมา คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล เงื่อนไขคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เงื่อนไขความรู้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว รองลงมา คือ ด้านความพอประมาณ ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมีเหตุผล และสรุปความต้องการจำเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 3) ด้านเงื่อนไขความรู้ 4) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 5) ด้านความมีเหตุผล 2. ข้อเสนอแนะรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษาควรใช้ง่ายอย่างประหยัดให้เหมาะสมกับรายรับที่ได้มา ไม่ฟุ่มเฟือยเกินฐานะของตน ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น วางแผนและพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมละเอียดรอบคอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรมีการรณรงค์การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติ

1.2 มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักศึกษา

1.3 มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

1.4 ควรมีการศึกษารูปแบบการปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลเพื่อจะได้มีแนวทางที่เหมาะสมชัดเจนและเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติได้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2.2 ควรศึกษาหลักธรรมคำสอนที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

References

- Bunpanyaroj, S. (2007). Consumerism among Thai Teenagers: Factor Driving Thai Society. *Ramkhamhaeng University Journal Humanities Edition*, 27(1), 1-11.
- Chitchirachan, Ch. (2015). *A Model Development of Application of the Philosophy of Sufficiency Economy for Self-study Development of Students of the Higher Education Institutions in the Northeastern Region*. (Research Report). National Research Council of Thailand (NRCT). Bangkok.

- Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus. (2020). *Self-assessment Report Year 2020*. Roi Et: Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus.
- Ministry of Social Development and Human Security. (2017). *Family Institute Development Policy and Strategy 2017-2021*. Bangkok: Office of Women's Affairs and Family Institutions, Ministry of Social Development and Human Security.
- Phrakru Kosonsutkit. (2010). *Application of the Sufficiency Economy Philosophy in the Daily Life of Civil Servant Teachers, Na Yong District, Trang Province*. (Master's Thesis). Mahamakut Buddhist University. Nakhon Pathom.
- Punya-apiwong, K. (2014). *Life Skills for Self-determining Based on Sufficiency Economic Philosophy of Bachelor's Degree Student in Silpakorn University*. (Master's Thesis). Silpakorn University. Bangkok.
- Sidadet, M. (2020). *Effectiveness of the Administration of Affiliated Sufficiency Educational Institutions, Area Office Secondary Education, Area 22*. (Master's Thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University. Sakon Nakhon.
- Srisa-at, B. (2002). *Basic Research*. (7th ed.). Bangkok: Suviriyasan.
- Thepsittha, S. (2007). *Living a Life of Sufficiency Economy Community and Economic Concepts Sufficiency: Sufficiency Economy Philosophy in the Context of Religion and Culture*. Bangkok: Somchai Publishing.